

1. Het onbegrip van mensen

Eenzaamheid is iets heel vreemds. Je kunt omringd zijn door mensen, en je toch eenzaam voelen. Je kunt zelfs heel veel vrienden hebben, je kunt heel sociaal zijn, heel gemakkelijk in de omgang, en toch eenzaam zijn. Want eenzaamheid heeft niets te maken met het aantal mensen om je heen. Eenzaamheid heeft te maken met de vraag of jij je begrepen voelt. En als jij het gevoel hebt dat niemand je echt begrijpt, dan heb je het gevoel dat je alleen nog maar éénzamer bent naarmate er méér mensen om je heen zijn. Begrepen worden, gekend worden in wat jou bezighoudt, dat is waar het werkelijk om draait. Ook voor Hanna, in het verhaal dat we gelezen hebben. Hanna heeft een diep verdriet, en er is niemand die haar echt begrijpt. Ik ga het hebben over drie dingen, en dit is het eerste: het onbegrip van mensen. Hanna heeft geen kinderen. Dat is een diep verdriet, ongewilde kinderloosheid, dat was toen zo, en het is nu zo. Dat geldt zeker ook voor een doopdienst. Je bent blij voor die anderen die een kind mochten krijgen, je bent echt oprecht blij voor hen, maar als je zelf zó verlangt naar een kind, dan schrijnt het ook... Hanna heeft geen kinderen, en dat verdriet, dat kan ze zelfs met haar eigen man niet delen. Want Elkana, haar man, heeft wél kinderen, met zijn andere vrouw, Peninna. Een man met twee vrouwen, dat is geen goed idee. Het was ook niet Gods oorspronkelijke bedoeling. God schiep Adam en Eva, één man en één vrouw. Jezus bevestigt dat later ook: zó was het bedoeld, en Paulus onderstreept dat ook: leiders in de eerste christelijke gemeenten mochten geen mannen zijn met meerdere vrouwen. Toch kom je het in het Oude Testament veel tegen en God lijkt het te gedogen. Waarom dat zo is, dat is een moeilijke vraag. Maar wat in ieder geval wel meespeelde, dat is een sociaal motief. Er werden veel oorlogen gevoerd waarin de mannen massaal sneuvelen. Daardoor waren er veel meer vrouwen dan mannen. Voor vrouwen alléén waren nauwelijks sociale voorzieningen. Als meer vrouwen trouwden met één man, waren er zo meer vrouwen voor wie gezorgd werd. Maar voor de onderlinge verhoudingen was het absoluut niet gezond. Ook nu niet. Een 'second love' is geen goed idee. Voor Hanna is het leven onleefbaar. Peninna heeft kinderen, maar Hanna niet. Daarom treitert ze Hanna. Maar is Peninna zelf gelukkig? Peninna merkt heel duidelijk dat Elkana een voorkeur heeft voor Hanna. En dat voelt natuurlijk als een vernedering. Waardoor ze Hanna extra gaat pesten. Zo zijn de verhoudingen verziekt. Dit is zó fout allemaal. Van Peninna hoeft Hanna geen begrip te verwachten. Maar Elkana, voelt hij dan niet aan wat haar verdriet is? Hij is wel heel lief voor haar. Als ze in Silo zijn om daar één van de grote feesten te vieren, geeft hij aan Hanna een dubbel deel van het vlees. Alsof hij zeggen wil: 'Jij bent voor mij méér waard dan de anderen.' En hij ziet ook haar verdriet. Hij vraagt in vers 8: 'Hanna, waarom huil je, waarom eet je niet, en waarom is je hart verdrietig? Ben ik je niet meer waard dan tien zonen?' Kijk dat is wel lief, maar zou Hanna zich nu door hem begrepen voelen? 'Waarom ben je zo verdrietig?' Alsof hij dat niet wéét! En dan zo'n zin: 'Ben ik je niet meer waard dan tien zonen?' Ja... zo kun je dat toch niet zeggen? Je man is toch geen vervanging van

een kind? Als jij je man ook nog eens met iemand anders moet delen...

En dat extra vlees, wat heeft ze daaraan? Peninna wordt alleen er alleen maar valser door.

Zo gaat dat soms. Mensen zijn echt wel lief, maar ze komen met dooddoeners, ze komen met cadeautjes die je wel uit het raam zou willen slingeren. Wie begrijpt je nou écht?!

Hanna vlucht naar de tempel. Dat woord 'tempel', dat staat hier wel, maar dit was nog niet de tempel in Jeruzalem. In Silo was de tabernakel opgebouwd, het draagbare heiligdom dat het volk Israël mee had genomen toen het aankwam in het Beloofde Land. Rondom die tabernakel, die tent, waren wat stenen gebouwen neergezet, daarom wordt hier over een 'tempel' gesproken. En daar, bij de ingang van de tempel, zit de oude hogepriester, Eli. Hij ziet Hanna binnenkomen. En Hanna is daar wel erg lang, in de tempel. Hij ziet haar mond een beetje bewegen, maar

De heuvel van Silo nu. Er zijn veel opgravingen verricht. Voor een mooie reconstructie van hoe het eruit zag in de tijd van Hanna, zie de website van archeoloog Leen Ritmeyer: www.ritmeyer.com/2019/11/13/shiloh/

hij hoort niets. De meeste mensen bidden hardop in die tijd, zoals nog steeds de Joden doen bij de Klaagmuur en in een synagoge. Maar Hanna bidt in stilte. En Eli denkt er het zijne van. 'Natuurlijk is dat mens dronken.' Eli zit zich op te winden en dan gaat hij naar haar toe. 'Wilt u snel naar huis gaan? Ga daar maar uw roes uitslapen.'

Zelfs in het huis van God is er geen enkel begrip voor Hanna. De hoogste dienaar van God kijkt alleen maar naar de buitenkant, en hij heeft meteen zijn oordeel klaar. Dat is wel heel pijnlijk, als je dit meemaakt in het huis van God. Misschien geldt dat wel voor jou, dat mensen in de kerk, in de gemeente, meteen hun oordeel over jou klaar hadden. Zonder eerst eens te vragen, wat er met je aan de hand was.

Hanna is een onbegrepen vrouw. Een 'diepbedroefde vrouw', staat er in vers 15. En dat kan zomaar óók voor jou gelden. Misschien óók wel door kinderloosheid. Mensen die meteen hun oordeel klaar hebben: 'O, die willen zeker carrière maken.'

Mensen die komen met goedbedoelde dooddoeners. Maar het kan ook met zoveel andere dingen te maken hebben, die spelen in je leven. Het stille verdriet dat jij met je meedraagt. Misschien verborgen achter een masker van vrolijkheid, of van stoerheid. Wie begrijpt je nou écht?

En dan staat er in de tekst zo'n verdrietig zinnetje. Vers 7: 'En zo ging het jaar op jaar.' Het sleept zich maar voort, en er komt geen oplossing. Zo is het toch vaak? Ik vind dit zó realistisch beschreven. Vastgelopen situaties, en eigenlijk niemand die je echt begrijpt...

Dat is het eerste: het onbegrip van mensen.

2. De opstandigheid van Hanna

Maar dan het tweede: de opstandigheid van Hanna. Opstandigheid? Van Hanna? Ja, opstandigheid! Kijk maar in vers 9: 'Toen stond Hanna op...' Hanna staat op, ze komt in opstand! Nee, ze gaat niet Peninna terugpesten. Ze gaat niet in discussie met Elkana. Ze wordt niet boos, ze gaat niet schelden, dat allemaal niet. Maar ze staat wél op. Het is nu genoeg! Ze berust niet langer in het onrecht, in het pestgedrag van Peninna. En ze vlucht naar God. Ook tegenover God is ze niet opstandig. Nee, Hanna komt in opstand tegen het kwaad, en ze doet dat door haar hele ziel en

zaligheid uit te storten voor de HERE, de God van de hemelse legermachten. Zie je dat ze die naam gebruikt? Vers 11: 'HERE van de legermachten', zo noemt ze God. 'Koning van ál die miljoenen, miljoenen engelen, van de hemelse legers, op Ú doe ik een beroep! U heeft toch alle macht?!'

Hanna is de eerste persoon in de Bijbel die deze uitdrukking gebruikt: 'HERE van de legermachten'. En dat is vol betekenis! Hanna gaat in beroep bij de allerhoogste instantie die er is: de HERE van de legermachten! Zij staat op uit de duisternis, zij staat op uit haar verdriet, zij staat op uit haar vernedering. Ze weet: 'Er is maar één adres waar ik mijn klacht neer kan leggen, dat is bij God.'

In vers 5 staat een moeilijk zinnetje. Daar staat: '... maar de HERE had haar baarmoeder toegesloten.' Daar kun je veel over zeggen. Is dat zo? Is het Gods schuld als je geen kinderen krijgt? Is Hij dan echt Degene die een baarmoeder toesluit...?

Je zou het ook heel anders kunnen benaderen. Je zou ook kunnen zeggen: 'God heeft de wereld goed geschapen, dat is wat de Bijbel laat zien. Maar er zijn breuken en barsten gekomen, er is verwijdering gekomen tussen hemel en aarde, door de zonde van mensen. Uiteindelijk speelt de satan daar een rol in, hij is degene die kapot maakt wat God zo mooi heeft geschapen. Kun je dat zo wel zeggen, dat God verantwoordelijk is voor kinderloosheid?'

Ik had zo'n zelfde gesprek een keer met een echtpaar dat wél kinderen had, maar één van die kinderen was ernstig gehandicapt. En toen hadden we het over die vraag: is God daar verantwoordelijk voor, of de duivel? En toen zei de vrouw van het stel heel nadrukkelijk: 'René, je denkt toch zeker niet dat ik met mijn klachten naar de duivel ga?!'

Dat maakte mij stil. Uiteindelijk is er meer Eén die alle macht heeft. 'De HERE had haar baarmoeder toegesloten'... En precies daarom weet Hanna waar ze moet zijn: bij de HERE van de legermachten, en bij niemand anders!

Gebed is een vorm van opstandigheid. Wist je dat? Als je gaat bidden, dan kom je in opstand tegen de duisternis, tegen het onrecht, tegen het lijden van mensen. Je staat op, zoals Jezus is opgestaan uit het graf! 'Ik ben de Opstanding!' Dat is wat Hij zegt. En omdat Hij de Opstanding is, mag je mét Hem opstaan in een nieuw leven! Elke keer als jij kníélt, sta je óp, met Jezus!

Je zou kunnen denken dat bidden iets is voor zwakkelingen, mensen die alle moed verloren hebben, mensen die apathisch achterover hangen: 'Nou kunnen we alleen nog maar bidden...' Maar het is precies andersom: als je bidt, dan teken je beroep aan bij de hoogste instantie van het Universum, en je zegt: 'Here God, hoor mijn stem! Doe Uw werk, doorbreek het duister, laat Uw licht stralen!'

Ik las deze week over christenen in Afghanistan. Naar schatting zijn dat er 5000 tot 8000. Nu de macht is overgenomen door de Taliban, verkeren ze in acuut levensgevaar. Sommige gelovigen vluchten naar het platteland. Ze gaan naar de bergen, de ravijnen, overnachten in slaapzakken, en proberen te overleven, in de hoop dat ze uiteindelijk terug kunnen gaan naar hun dorpen.

Sommige christelijke leiders hebben contact met iemand in het buitenland. Mondjesmaat komen berichten naar buiten. Het belangrijkste wat de Afghaanse christenen vragen is gebed. Ze vragen ons om te bidden om bescherming, dat zeker. Maar ze vragen óók, en ze vragen júíst om gebed om gééstelijke kracht. In het artikel staat dit: 'Elke kerkleider die mij heeft gemaild of gesms't, heeft gevraagd of we wilden bidden dat de Heer hen zou versterken in hun geloof – dat ze "sterk zouden blijven in de Heer, die de Soevereine Koning is", zoals iemand het zei.'

'Bid om een opwekking', zeggen de kerkleiders. En er zijn zélfs berichten over christenen die actief met de Taliban in gesprek gaan over geloof. Dat is levensgevaarlijk, maar die christenen zeggen dit, ik citeer: 'Het kan ons niet schelen, we zijn hier omdat we van deze natie houden, we houden van onze mensen, en we gaan het evangelie hoe dan ook delen, zelfs als dat betekent dat we ons leven verliezen.'

Als je bidt, sta je op tegen de duisternis. Wat heb je te verliezen? Hanna zegt: 'HERE, als U mij een zoon geeft, dan zal ik hem aan U toewijden, van jongs af aan.' Hij zal een nazireeër zijn, dat is iemand die aan God is toegewijd, met als teken dat zijn haar niet zal worden geknipt. Hanna beseft waar het werkelijk om gaat: dat dat kind in dienst van God zal staan. Dat het bij Hem zal horen. Daarnet hebben jullie Elze en Joaz toegewijd aan God. Op een andere manier dan Hanna. Maar wel met hetzelfde doel: dat jullie kind in de eerste plaats een kind van God is. Dat God Zijn wil doet door het leven van jullie kind. En dat is het mooiste dat je een kind kunt meegeven. Want zó staat je kind vrij en krachtig in de wereld, want het is voorgoed verbonden aan de Koning der koningen.

3. Het oor van God

Het onbegrip van mensen, daar hebben we het over gehad. Het tweede was: de opstandigheid van Hanna. En het derde is: het oor van God, het luisterend oor van de HERE. Want zo is het! De hemelse Vader hoort Zijn kind roepen. En Eli, de hogepriester, de man van het snelle oordeel, zegt nú iets wat wél hout snijdt: 'Ga in vrede, en de God van Israël zal u geven wat u van Hem gebeden hebt.' Hoe weet Eli dat? Hij kán het niet weten, maar hij zegt het wel, want Gód wil dat hij dat zegt. Ook al is hij een falende hogepriester, hij is nog altijd hogepriester. Zo werkt God, ook nu nog. Soms zeg je iets, als dienaar van God, en je beseft zelf niet wat de reikwijdte is van die woorden en hoe God dat gebruikt. Dat is wonderlijk.

Hanna komt terug uit de tempel, en iedereen denkt: 'Wat is er met Hanna gebeurd?' Vers 18: 'Zij at weer en haar gezicht stond bij haar niet meer als voorheen.' Dat is de kracht van het gebed! Hanna is niet meer eenzaam. Zij weet dat er iemand is die haar wél begrijpt, die wél echt luistert: haar hemelse Vader.

En dan, in het jaar daarop, dan is het zover! Hanna krijgt een zoon, en ze noemt hem Samuël. Die naam betekent: 'de door Gods verhoring geschonkene', oftewel: 'Gebedsverhoring'. Juist als je zelf worstelt met kinderloosheid, is dit nu weer een pijnlijke zin. Natuurlijk, het is geweldig voor Hanna, maar niet alle gebeden om een kind worden op deze manier verhoord. Zoals ook gebeden om bescherming niet altijd verhoord worden, in Afghanistan, maar ook in Nederland. Hoe zit dat dan?

Houd één ding vast: God luistert altijd! Hij gaat Zijn weg, ook met jou. Hij hoort je stem, als je roept naar de hemel. Het gebed van één mens is voor Hem van de allergrootste waarde.

Ik bedacht deze week iets wat ik me nog nooit had gerealiseerd. Samuël was de laatste richter. Honderden jaren was het volk Israël geleid door richters. Er waren toen nog geen koningen. En hoe ging dat met die richters? Steeds ging het precies hetzelfde: het volk ging allerlei andere goden aanbidden. Dan liet God toe dat een vijandelijk volk Israël binnenviel. Vervolgens ging het volk Israël bidden tot God, smeken om hulp, om redding. En dan gaf God een richter, die het volk bevrijdde. Je kunt het boek Richteren nalezen, elke keer is dit het patroon: afgoderij, een vijandelijke aanval, het volk bidt tot God, en er komt een richter.

Maar deze laatste richter van Israël, Samuël, is níét door God geroepen omdat het hele volk tot Hem smeekte om hulp.

Deze laatste richter van Israël, eigenlijk ook de belangrijkste, is door God geroepen in antwoord op het gebed... van één vrouw. Een gepeste vrouw, een diepbedroefde vrouw. Zij vluchtte naar de HERE, en God gaf haar Samuël. En Samuël werd door God gebruikt om later David tot koning te zalven. En uit het koningshuis van David werd de Messias geboren, Jezus Christus. Als je het zó bekijkt, kun je zeggen: die hele geschiedenis, die toeloopt naar David, en vervolgens naar de Zoon van David, naar Jezus, die hele geschiedenis begint met God die luistert naar het gebed van één vrouw. Een wanhopige vrouw.

Maar haar wanhoop verandert in vertrouwen. En haar vertrouwen wordt niet beschaamd. Want God luistert altijd.

Ook naar jou!

Amen.

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, renevanloon@samaritaan.org

De artikelen over Afghanistan zijn te vinden op: www.godreports.com/2021/08/bold-afghan-christians-sharing-the-gospel-with-taliban/ en www.godreports.com/2021/08/how-to-pray-for-the-church-in-afghanistan/